

Turizam

Turizam je najznačajnija gospodarska djelatnost. Njezin udio od gotovo 20% u bruto domaćem proizvodu determinira ukupnu stopu rasta gospodarstva. U komparativnoj analizi sa Srbijom ustvrdio sam da je podnošljivost inozemnog duga u Hrvatskoj, iako je on neuporedivo veći, veća u odnosu na podnošljivost inozemnog duga u Srbiji. Ovo sam napisao i zato jer deficit vanjskotrgovinske bilance Hrvatske i Srbije nije dugoročno održiv. Naprosto, komparativna prednost koja proizlazi iz "posjedovanja" Istočnog Jadrana predstavlja resurs koji omogućava Hrvatskoj veće zaduženje i, temeljem toga, jednostavniju "amortizaciju" dospjelih anuiteta.

Ne radi se samo o izvozno orijentiranoj djelatnosti; turizam donosi i značajne porezna prihode. Ono što je, međutim, upitno jest pitanje: u kojoj je mjeri naš turizam ovisan o uvozu? Naime, struktura ponude roba koju traže turisti u velikoj je mjeri uvoznog porijekla. Pa bi prihode od turizma valjalo za iznos uvezene robe umanjiti. Pored toga, od prihoda od turizma bi trebalo oduzeti vrijednost prodanih nekretnina inozemnim fizičkim osobama. Naime, po postojećim zakonima potoji složena procedura prodaje nekretnina fizičkim osobama. Kod pravnih osoba stvar je jednostavna, kod fizičkih ona to nije. Stoga inozemna fizička lica kupuju nekretnine koje će se tek promjenom Zakona objelodaniti. Ne radi se o malim iznosima ako se ima u vidu kolika je cijena kvadratnog metra zemljišta/prostora na Jadranu. Treba reći da se ne radi samo o prodaji nekretnina na Jadranu već o prodaji nekretnina diljem lijepe naše.

Vratimo se temi. Obala je gotovo puna turista. Kao i svake godine otvara se pitanje da li "turistički brod" ide u pravom smjeru. Rasprava o dosezima postojećeg modela zaključuje da je postojeći model blizu svog maksimuma.

Postoje mišljenja da je dovoljno "pobošavati" postojeći model. Postoje i zagovornici izrade novog primjerenijeg modela. Ovi drugi naglašavaju nemogućnost dugoročne održivosti postojećeg modela. Naprosto je previše turista i postoji mogućnost devastacije obale.

Pogledajmo činjenice. U Hrvatskoj je turistička sezona vrlo kratka. Istovremeno većinu smještajnih kapaciteta imamo kod privatnog sektora (svega nekoliko soba/apartmana sumljive kakvoće). Hoteli, nekada društveno sada privatno vlasništvo, dotjeruju se i produžuju sezonu. Hrvatska Vlada stimulira izgradnju tek nekoliko apartmana koji se interpoliraju u postojećim objektima ili su rezultat bolje/lošije dogradnje postojećih objekata. Tako gubimo ubavi izgled dalmatinskih manjih mjesta i dobijamo nakaradna, da ne kažem karikaturalna, rješenja.

Turizam je gospodarska djelatnost od koje bi domaćinstva trebala živiti tijekom cijele godine. Ovo znači da se moraju graditi takvi kapaciteti koji će omogućiti domaćinstvima da profesionalno rade u turizmu. Sa dva ili tek nekoliko apartmana dobijamo sitnog robnog/marginalnog proizvođača. Sa malim hotelom dobijamo robnog proizvođača koji će se udruživati i koji će se educirati kako bi mogao učinkovito funkcionirati. Prema tome, pored hotela valjalo bi definirati područja gdje bi se gradili mali obiteljski hoteli koji bi bili značajna (čitaj: aktivna) nadopuna hotelima.

Turizam

Autor Guste Santini

Nedjelja, 29 Srpanj 2007 12:26

Pri tome, imam u vidu da turizam nije samo ljetovanje već je to način čivota. Evropska populacija stari ona treba sadržaje tijekom cijele godine. Upravo Hrvatska ima velike mogućnosti da ponudi sadržaje tijekom cijele godine. Termalni izvori i izgradnja kapaciteta za treću dob čini mi se toliko značajnom da bi tako koncipirani kapaciteti mogli ostvariti i veći devizni priliv nego što je to danas slučaj s turizmom.

Upravo kada sam govorio o zelenoj i plavoj magistrali mislio sam da pored proizvodnje zdrave hrana valja iskoristiti mogućnosti što ih imamo u unutrašnjosti.